

Η αναγκαιότητα ασφάλισης της ζωής των επιχειρηματιών

«CEO'S LIFE INSURANCE»

γράφει ο **Νίκος Κεχαγιάογλου**
Διευθύνων Σύμβουλος της **K2 Insurance risk management consultants**

Πωρίζετε κάποιον επιχειρηματία που θα μπορούσε να πάει διακοπές για δύο ή τρεις συνεχόμενους μήνες, χωρίς το κινητό του τηλέφωνο, χωρίς lap top και internet και χωρίς κανένα τρόπο επικοινωνίας με την επιχείρησή του; Αν και το σενάριο αυτό μάλλον θα ενθουσίαζε πολλούς επιχειρηματίες ουσιαστικά ανήκει μόνο στη σφαίρα του ιδεατού.

“ Οι επιχειρηματίες είναι αναπόσπαστα κομμάτια των επιχειρήσεών τους. Αποτελούν γι αυτές το Α έως και το Ω, είναι οι ιθύνοντες νόες, καθοδηγούν, δημιουργούν, ανατρέπουν, ελέγχουν, επιβραβεύουν και «τιμωρούν» ”

Εκτός απειροελάχιστων έως μηδενικών περιπτώσεων οι επιχειρηματίες είναι αναπόσπαστα κομμάτια των επιχειρήσεών τους. Αποτελούν γι αυτές το Α έως και το Ω, είναι οι ιθύνοντες νόες, καθοδηγούν, δημιουργούν, ανατρέπουν και επανασχεδιάζουν, ελέγχουν, επιβραβεύουν και «τιμωρούν», απολαμβάνουν τις νίκες περισσότερο από τον καθένα, γεύονται τις αποτυχίες μόνοι και «ξεχασμένοι»... Η απουσία τους πέρα από ένα λογικό και λειτουργικό όριο αρχίζει να δημιουργεί σοβαρές δυσλειτουργίες στην επιχείρηση. Αν όμως οι συνέπειες για την επιχείρηση γίνονται σοβαρές μετά από μια σύντομη απουσία του, τότε τι θα συμβεί αν ο επιχειρηματίας χάσει την ζωή του;

Τι θα συμβεί στην επιχείρηση;

Είναι σημαντικό να ξεκαθαριστεί ότι μιλάμε για επιχειρήσεις οι οποίες διοικούνται από έναν κυρίως μέτοχο. Τα μεγαλύτερα προβλήματα αντιμετωπίζουν συχνά οι μικρές επιχειρήσεις. Αυτές γενικά δεν έχουν σχέδια για να αντιμετωπίσουν σημαντικά προβλήματα. Είναι ακόμα πιο ευπρόσβλητες από τις μεγαλύτερες επιχειρήσεις γιατί στερούνται αποθεματικών κεφαλαίων τόσο υλικών όσο και στελεχιακών, ώστε να αντέξουν μια κρίση από την αναπάντεχη απώλεια του επιχειρηματία. Τα προβλήματα για τις συνεταιρικές επιχειρήσεις αναλύθηκαν σε προηγούμενο άρθρο.

Υπό αυτό το πρίσμα αν ένας επιχειρηματίας χαθεί τότε οι επιλογές για την επιχείρηση είναι οι εξής:

- > Να μεταβιβαστεί στους κληρονόμους
- > Να πουληθεί
- > Να ρευστοποιηθεί

Έχει αναλογιστεί όμως ο ίδιος ποια επιλογή θα ήθελε; Γνωρίζει τις δυνατότητες και τα προβλήματα της κάθε μίας; Ας προσπαθήσουμε να βάλουμε ένα λιθαράκι σε αυτόν τον προβληματισμό.

Μεταβίβαση στους κληρονόμους

Οι προβληματισμοί που ανακύπτουν μπορεί να είναι κάποιοι από τους παρακάτω:

- > Υπάρχει κάποιο μέλος της οικογένειας το οποίο έχει ταλέντο στην οικονομική διαχείριση;
- > Είναι αυτό το μέλος στην κατάλληλη ηλικία;
- > Έχει την διάθεση να αναλάβει την ευθύνη της διοίκησης της επιχείρησης;
- > Υπάρχουν άλλοι μέσα στην οικογένεια που θα ήθελαν να ανακατευτούν στην διοίκηση;
- > Αυτή η παράμετρος θα δημιουργούσε προβλήματα και ενδο-οικογενειακές τριβές;
- > Τι θα γινόταν με το εισόδημα της συζύγου; Η ύπαρξη διαθήκης θα έδινε μερικές ξεκάθαρες απαντήσεις. Εντούτοις η διάδοχη κατάσταση θα βρεθεί αντιμέτωπη με πάρα πολλά προβλήματα.
- > Το καλό όνομα της εταιρείας που είχε οικοδομηθεί πάνω στις ικανότητες του εκλιπόντος τίθεται **εν αμφιβόλῳ**
- > Οι πιστωτές θα έχουν προσέλθει με την παλιάμη ανοιχτή και θα είναι πιεστικοί
- > Οι κληρονόμοι χρειάζονται χρόνο να προσαρμοστούν στα νέα τους καθήκοντα και δυστυχώς οι περιστάσεις πιέζουν
- > Ίσως υπάρξει η ανάγκη πρόσληψης νέων διοικητικών στελεχών που και αυτά θα χρειαστούν χρόνο προσαρμογής
- > Οι υπάλληλοι θα αισθάνονται επισφαλείς και ίσως στραφούν σε αναζήτηση νέας εργασίας
- > Οι τράπεζες θα είναι ιδιαίτερα επιφυλακτικές για να δώσουν νέες πιστώσεις

“ Τα μεγαλύτερα προβλήματα αντιμετωπίζουν οι μικρές επιχειρήσεις, γιατί στερούνται αποθεματικών κεφαλαίων τόσο υλικών όσο και στελεχιακών, ώστε να αντέξουν μια κρίση από την αναπάντεχη απώλεια του επιχειρηματία ”

Πώληση της επιχείρησης

Ο ιδιοκτήτης της επιχείρησης θα μπορούσε μέσω της διαθήκης του να διορίσει κάποιον εκτελεστή ο οποίος θα αναλάμβανε την πώληση της επιχείρησης ως κερδοφόρου μονάδας και την απόδοση της αξίας της στην οικογένεια. Τα προβλήματα όμως και εδώ караδοκούν. Εκτός των προαναφερθέντων προβλημάτων εδώ γεννιούνται κι άλλα:

- > Ο εκτελεστής σίγουρα δεν θα είναι οικείος με τις καθημερινές λειτουργίες της επιχείρησης. Τα στελέχη και οι υπάλληλοι δεν είναι καθόλου σίγουροι ότι θα συνεργαστούν μαζί του και ότι θα εκτελούν με επιμέλεια τα καθήκοντά τους
- > Το καλό όνομα, ο «αέρας», της επιχείρησης χάθηκε μαζί

με τον ιδιοκτήτη και δεν μπορεί να κεφαλαιοποιηθεί στην τιμή πώλησης

- > Ο εκτελεστής θα βιαστεί να ολοκληρώσει την πώληση φοβούμενος μήπως του χρεωθούν ευθύνες
- > Η δικαστική οδός για την επικύρωση οποιασδήποτε μεταβίβασης μπορεί να αποβεί ιδιαίτερα χρονοβόρος και καταστροφική για την τελική τιμή πώλησης
- > Η τελική τιμή μπορεί να είναι μικρότερη ακόμα και από την τιμή ρευστοποίησης των παγίων στοιχείων της επιχείρησης

Ρευστοποίηση της επιχείρησης

Η αναγκαστική ρευστοποίηση μιας επιχείρησης είναι οδυνηρή για τους κληρονόμους. Σημαίνει:

- > Διάλυση της επιχείρησης
- > Χάσιμο των περιουσιακών στοιχείων σε τιμή ευκαιρίας
- > Απώλεια της βασικής πηγής μετρητών της οικογένειας
- > Αφανισμός της αξίας του «αέρα» ή του καλού ονόματος της επιχείρησης
- > Χάσιμο των εισπρακτέων λογαριασμών
- > Αφόρτη πίεση από τους πιστωτές για άμεση εξόφληση

Πόσοι έχουν προνοήσει για αυτά;

Υπάρχουν δεκάδες χιλιάδες επιχειρηματίες που δεν έχουν σκεφτεί σοβαρά πάνω σε αυτό το ζήτημα. Ή αν το έχουν σκεφτεί δεν έχουν πάρει κάποιες αποφάσεις σχετικά με αυτό. Μερικοί έχουν πάρει αποφάσεις αλλά δεν έχουν θέσει το σχέδιό τους σε εφαρμογή. Οι ελάχιστοι που έχουν θέσει σε εφαρμογή κάποιο σχέδιο δεν έχουν καθιερώσει ένα ασφαλή μηχανισμό χρηματοδότησής του.

Η ασφάλεια ζωής αποτελεί παγκοσμίως την πιο αξιόπιστη και ταυτόχρονα την πιο φτηνή λύση, εξασφαλίζοντας ευημερία και μακροπρόθεσμη σε εκατομμύρια επιχειρήσεις σε όλο τον κόσμο.

Είναι καιρός να την ανακαλύψουμε και στη χώρα μας. Ας δούμε τι μπορεί να κάνει η ασφάλιση για κάθε μια από αυτές τις περιπτώσεις.

Η ασφάλιση ζωής και η μεταβίβαση της επιχείρησης σε επιλεγμένο κληρονόμο

Είναι φυσικό για κάθε λογικό επιχειρηματία να τοποθετεί στο πίσω μέρος του εγκεφάλου του την πιθανότητα να συμβεί κάτι σε αυτόν και να αφήσει πίσω του χιλιάδες προβλήματα που η λύση τους θα είναι πολύ δύσκολη χωρίς την φυσική παρουσία του. Είναι λοιπόν πολύ λογικό να αναλογιστεί τον τρόπο που θα πρέπει να διαχειριστεί ένα τέτοιο ενδεχόμενο. Σίγουρα η μεταβίβαση της επιχείρησης στην επόμενη γενιά δεν πρέπει να αφεθεί στην τύχη:

- > Μερικές φορές ο ιδιοκτήτης θέλει να αφήσει την επιχείρηση σε ένα παιδί αλλά πάνω στην διαδικασία καταλήγει να αδικεί την σύζυγο ή τα υπόλοιπα παιδιά του. Αυτό

είναι επικίνδυνο γιατί η σύζυγος μπορεί να προσβάλει την διαθήκη και να απαιτήσει ισονομία σύμφωνα με τα δικά της κριτήρια

- > Σε άλλη περίπτωση μπορεί το παιδί να είναι ακόμα ανήλικο. Μια λύση θα ήταν να διοικήσουν την επιχείρηση κάποια στελέχη επιλογής του ιδιοκτήτη έως ότου ο κληρονόμος ενηλικιωθεί
- > Ένας άλλος τρόπος είναι η πρόσληψη ενός ικανού διαχειριστή ο οποίος θα αναλάβει την επιχείρηση για κάποιο ικανό χρονικό διάστημα έως ότου οι συνθήκες ωριμάσουν για να δημιουργηθεί μια νέα βιώσιμη κατάσταση. Σε όλες αυτές τις περιπτώσεις χρειάζονται άμεσα μετρητά. Αυτά θα δώσουν λύσεις σε όλα τα προβλήματα:
- > Η επιχείρηση θα πάρει ζεστά κεφάλαια την στιγμή ακριβώς που θα χρειαστούν περισσότερο από ποτέ
- > Ο κληρονόμος θα αγοράσει χρόνο έτσι ώστε να κινηθεί με άνεση και να προσαρμοστεί χωρίς πίεση σε ένα περιβάλλον άγνωστο σε αυτόν
- > Η υπόλοιπη οικογένεια θα αποζημιωθεί δίκαια και θα διατηρήσει το ίδιο επίπεδο ζωής
- > Τα στελέχη θα πληρωθούν, οι πιστωτές θα αισθάνονται ασφάλεια για τα χρήματά τους, οι πελάτες θα ανανεώσουν την εμπιστοσύνη τους βλέποντας ένα βιώσιμο σχέδιο ήδη να λειτουργεί
- > Ο διαχειριστής θα έχει περισσότερη ευελιξία κινήσεων έτσι ώστε να δραστηριοποιηθεί επωφελώς για τα συμφέροντα της επιχείρησης

Η ασφάλεια ζωής στην πώληση της επιχείρησης ως κερδοφόρο μονάδα

Ο προγραμματισμός είναι πολύ κρίσιμος και σε αυτήν την περίπτωση. Για να παραμείνει μια επιχείρηση κερδοφόρος και μετά τον θάνατο του ιδιοκτήτη της, θα πρέπει να δίνονται στον νέο διαχειριστή μέσω διαθήκης πολλές δικαιοδοσίες έτσι ώστε να μπορεί να συνεχίσει άνετα τις δραστηριότητες της επιχείρησης.

“ Για να παραμείνει μια επιχείρηση κερδοφόρος και μετά την απώλεια του ιδιοκτήτη της, θα πρέπει να δίνονται στον νέο διαχειριστή μέσω διαθήκης πολλές δικαιοδοσίες έτσι ώστε να μπορεί να συνεχίσει άνετα τις δραστηριότητες της επιχείρησης ”

Για παράδειγμα θα μπορούσε να έχει την εξουσία να δανειστεί χρήματα για κεφάλαια κίνησης και εμπορεύματα. Ή να αλληλόξει την νομική μορφή της επιχείρησης αν αυτό θα διευκόλυνε την πώληση. Η κατάλληλη χρηματοδότηση μέσω ασφάλειας ζωής είναι κρίσιμη για την επιτυχία του εγχειρήματος. Σίγουρα η επιχείρηση θα είναι πολύ πιο ελκυστική

σε πιθανούς αγοραστές αν τα χρήματα της ασφάλειας επιτρέψουν την μείωση ή τον εκμηδενισμό των χρεών της ή της εξασφαλίσουν σημαντικά κεφάλαια κίνησης. Επίσης η οικογένεια θα χρειαστεί χρήματα για να αντιμετωπίσει κληρονομικές υποχρεώσεις και δαπάνες διαβίωσης. Παράλληλα ίσως να θελήσει να διατηρήσει κάποιο ποσοστό στην επιχείρηση.

Η ασφάλεια ζωής στην ρευστοποίηση της επιχείρησης

Λίγο πριν αναφερθήκαμε στις τραγικές συνέπειες που έχει η ρευστοποίηση μιας επιχείρησης. Εντούτοις σε πάρα πολλές περιπτώσεις αυτή είναι η μοναδική επιλογή. Εφόσον αυτή όμως προγραμματιστεί σωστά μπορεί να αποφέρει ουσιαστικότερο όφελος για τους κληρονόμους.

Μια κατάλληλα προετοιμασμένη διαθήκη και μια σωστή ασφάλεια ζωής πάνω στη ζωή του ιδιοκτήτη είναι τα απαραίτητα εργαλεία για την επιτυχία του εγχειρήματος. Η διαθήκη θα πρέπει να δώσει στον εκτελεστή (ο οποίος κατά προτίμηση θα είναι κάποιος από το στελεχιακό δυναμικό της επιχείρησης) διευρυμένες εξουσίες για την διάθεση των περιουσιακών στοιχείων της επιχείρησης. Επίσης θα πρέπει να τον απαλλάσσει από τις προσωπικές ευθύνες για τις ενέργειες που θα κάνει στην διαδικασία ρευστοποίησης των περιουσιακών στοιχείων της επιχείρησης. Χωρίς αυτή την απαλλαγή κανείς δε θα θελήσει να λάβει μέρος σε αυτή τη διαδικασία αλλά μάλλον θα πουλήσει το ενεργητικό σε τιμή ευκαιρίας και όσο πιο γρήγορα μπορεί.

Η ασφάλεια ζωής:

- > Εξασφαλίζει κεφάλαια αντιστάθμισης της αποτίμησης της επιχείρησης από την αξία της με ζωντανό τον ιδιοκτήτη σε σύγκριση με την αξία της χωρίς αυτόν
- > Εξασφαλίζει χρόνο για τον εκτελεστή έτσι ώστε να εισπράξει τις καθυστερημένες οφειλές
- > Εξασφαλίζει χρήματα για φόρους κληρονομιάς και άλλες δαπάνες και συγχρόνως διώχνει την πίεση για άμεση ρευστοποίηση των περιουσιακών στοιχείων
- > Εξασφαλίζει άμεσο εισόδημα στην οικογένεια για να διατηρήσει το επίπεδο ζωής που απολάμβανε και πριν, μη εξαρτώμενο από το μέλλον της επιχείρησης.

Γιατί οι επιχειρηματίες δεν υλοποιούν τέτοια σχέδια;

Το μυαλό του επιχειρηματία είναι γεμάτο 100% από δεκάδες προβλήματα.

- > Τον απασχολεί καθημερινά το πώς θα μεγιστοποιήσει το κέρδος της επιχείρησης
- > Θέλει να έχει διαθέσιμες καλές πηγές χρηματοδότησης ανά πάσα στιγμή
- > Η λειτουργικότητα και η καθημερινότητα της επιχείρησης χρειάζονται αυτοσυγκέντρωση και προσήλωση
- > Οι ταμιακές ροές πρέπει να είναι εξασφαλισμένες
- > Ο ανταγωνισμός βρίσκεται πάντα στο στόχαστρο

- > Η εξυπηρέτηση των πελατών πρέπει να διενεργείται άψογα
  - > Τα παράπονα των πελατών πρέπει να ληφθούν σοβαρότατα υπόψη
  - > Οι υπάλληλοι έχουν τα δικά τους ατομικά ή ομαδικά προβλήματα και οι εργασιακές σχέσεις πρέπει να είναι ειρηνικές
  - > Οι εξωγενείς οικονομικές συνθήκες πρέπει να είναι συνεχώς στο επίκεντρο διότι μπορεί να επηρεάσουν άρδην κάποιες καταστάσεις
  - > Οι νόμοι πρέπει να τηρούνται
- Δεκάδες άλλα προβλήματα μπορούν να απασχολούν το μυαλό ενός επιχειρηματία. Είναι φυσικό να αναβάλουν συνεχώς μια διεξοδική μελέτη των προαναφερομένων θεμάτων.

Γιατί πρέπει το πρόβλημα να λυθεί τώρα

Ο επιχειρηματίας δεν έχει το δικαίωμα να πεθάνει έτσι απλά. Η δραστηριότητά του αφήνει πολύ πιο σπουδαίες παρακαταθήκες και συνεπώς υποχρεώσεις στο περιβάλλον που επηρεάζει.

Οι περισσότεροι επιχειρηματίες τοποθετούν σταδιακά τα περιουσιακά τους στοιχεία μέσα στην επιχείρηση. Αν και η αποτίμησή τους μπορεί να προκαλέσει έκπληξη ακόμα και στους ίδιους, εντούτοις αυτή η αποτίμηση δε βρίσκεται σε μετρητά στα ταμεία της εταιρείας. Καμία επιχείρηση δεν μπορεί να πληρώσει αμέσως σε μετρητά ούτε την μισή της αξία.

“ Εκατοντάδες χιλιάδες επιχειρήσεις έχουν σωθεί διεθνώς από την σωστή εφαρμογή ενός ασφαλιστικού σχεδιασμού. Η ασφάλεια παρέχει την ποσότητα των μετρητών που θέλουμε την πιο κρίσιμη στιγμή ”

Αυτή η πραγματικότητα μπορεί να οδηγήσει σε άμεσο αφανισμό κάποιον οικονομικό οργανισμό αμέσως μετά την απώλεια του κινητήριου μοχλού της. Η μόνη λύση προέρχεται αιώνες τώρα μέσω της ασφαλιστικής οδού. Είναι η πιο ασφαλής, καθαρή, εγγυημένη και δοκιμασμένη λύση. Εκατοντάδες χιλιάδες επιχειρήσεις έχουν σωθεί διεθνώς από την σωστή εφαρμογή ενός ασφαλιστικού σχεδιασμού. Η ασφάλεια παρέχει την ποσότητα των μετρητών που θέλουμε την πιο κρίσιμη στιγμή. Η ασφάλεια όμως έχει και μια μοναδική ιδιαιτερότητα.

«Είναι το μοναδικό προϊόν στον κόσμο που το αγοράζεις όταν δεν το έχεις ανάγκη» ή «είναι το μοναδικό προϊόν στον κόσμο που όταν το έχεις ανάγκη δεν μπορείς να το αγοράσεις».